

Effectevaluatie van het JUMP-in programma na 3 jaar: een case-controlstudie

M. Chin A Paw,¹ J. de Meij²

Achtergrond en doelstelling

Primair doel van JUMP-in was het bevorderen van sportdeelname en dagelijkse lichamelijke activiteit (LA) van kinderen op basisscholen in Amsterdamse achterstandswijken.

Methode

Negentien basisscholen in Amsterdamse achterstandswijken (2848 kinderen, leeftijd 6-12 jaar, 50% jongens) werden at random aangewezen als controleschool of als interventieschool. Op de interventiescholen werd JUMP-in geïmple-

menteerd. Kinderen van groep 3 tot en met 8 werden aan het begin en einde van het eerste schooljaar en aan het einde van het tweede schooljaar geïnterviewd over hun sportdeelname. Kinderen van groep 4 droegen daarnaast een accelerometere gedurende 3 keer 1 schoolweek.

Resultaten

JUMP-in bleek effectief in het stimuleren van sportdeelname. De sportdeelname was 66% op de JUMP-in scholen versus 43% op de controlescholen (OR = 2,8 [2,2-3,6]). Met name meisjes en allochtone groepen gingen meer sporten. De interventie was onvoldoende effectief in het beïnvloeden van de hoeveelheid dagelijkse lichamelijke activiteit.

Discussie en conclusie(s)

De JUMP-in aanpak, waarbij sportverenigingen, buurt en onderwijs intensief samenwerken, blijkt een effectieve strategie om kinderen structureel aan het sporten te krijgen. Om kinderen ook in hun vrije tijd tot lichamelijke activiteit te bewegen, is echter een andere aanpak nodig. De uitdaging voor JUMP-in is om het programma zodanig aan te passen dat het ook de dagelijkse LA van kinderen positief beïnvloedt. JUMP-in zal worden verbreed met de JOGG-aanpak, waarin ook de fysieke en sociale omgeving worden betrokken.

¹ Vrije Universiteit medisch centrum, Amsterdam; ² GGD Amsterdam

Informatie: m.chinapaw@vumc.nl

Wat werkte er in de JUMP-in interventie en wat niet? Analyse van de werkingsmechanismen

M.M. van Stralen,¹ J. de Meij,² S.J. te Velde,¹ M.F. van der Wal,² W. van Mechelen,¹ M. Chin A Paw¹

Achtergrond en doelstelling

Om de effectiviteit van huidige programma's te verbeteren, moeten we weten hoe deze programma's werken, door te achterhalen via welke mediërende variabelen de interventie effect heeft op gedrag. Geïllustreerd wordt de analyse van de mediatores van het JUMP-in programma, dat was gericht op het bevorderen van sportdeelname en dagelijkse lichamelijke activiteit van basisscholieren.

Methode

Negentien basisscholen in Amsterdamse achterstandswijken ($n = 600$; 49% meisje; 13% autochtoon, $9,8 \pm 0,7$ jaar; 35% overgewicht) werden at random aangewezen als controleschool of als JUMP-in interventie-

school. De kinderen vulden aan het begin van het eerste en aan het einde van het tweede schooljaar een vragenlijst in over hun sportdeelname, buiten spelen, tv-kijken en computeren. Tevens waren er vragen over persoonlijke, sociale en fysieke omgevingsfactoren als beoogde mediatores. Bij mediatie-analyse wordt getoetst of de interventie leidt tot veranderingen in de beoogde mediator en of veranderingen in de mediatores leidt tot een veranderingen in beweeggedrag.

Resultaten

De interventie was effectief in het stimuleren van sportdeelname, maar ineffectief in het veranderen van buitenspeel, tv-kijken en computeren. JUMP-in had nauwelijks effect op de beoogde mediatores. Veranderingen in verschillende persoonlijke en ervaren omgevingsfactoren, zoals sociale steun, eigen-effectiviteit, gewoontegedrag, plezier en regels gesteld door de ouders, voorspelden het sportgedrag, buiten spelen, tv-kijken of computeren.

Conclusies en aanbevelingen

Ondanks een significante verandering in sportdeelname op de JUMP-in scholen was deze interventie nauwelijks effectief in het beïnvloeden van beoogde mediatores. Sommige interventieonderdelen waren mogelijk ongeschikt en implementatiedoelen werden niet allemaal gerealiseerd. Voor een effectievere interventie moeten we op zoek naar strategieën die de relevant gebleken persoonlijke en omgevingsfactoren kunnen beïnvloeden. In het JUMP-in programma zijn recentelijk aanpassingen doorgevoerd; ook worden aanbevelingen gedaan voor toekomstige interventies.

¹ Vrije Universiteit medisch centrum, Amsterdam; ² GGD Amsterdam

Informatie: m.chinapaw@vumc.nl

Alle abstracts zijn te vinden op: www.ncvgz.nl.